Handläggare
Adrian Forssander
Telefon: 08-50800959

Till
Förskolenämnden
2026-11-17

Redovisning av aktiviteten att kartlägga och analysera närvaron i förskolan

Slutredovisning av aktivitet i Förskolenämndens verksamhetsplan för 2026.

Förvaltningens förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner slutredovisningen av aktiviteten att kartlägga och analysera närvaro i förskolan.

Sammanfattning

Studien som ligger till grund för rapporten *Barns närvaro i förskolan – samband med ålder, kön, stadsdel och område* syftade till att analysera barns inrapporterade närvaro i förskolan och undersöka samband mellan närvaro och sociodemografiska variabler. Rapporten belyser vilka närvaromönster som kan identifieras, hur dessa relaterar till kön, ålder, stadsdel och område samt vilka närvaroprofiler som kan urskiljas.

Resultatet visar att de flesta inskrivna barn regelbundet deltar under tid som förskolan bedriver undervisning. 1,13 procent av barnen har så hög frånvaro att det troligen påverkar deras möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen och vara en del av det sociala sammanhang som förskolan erbjuder.

Studien visar också att kön inte påverkar barns närvaro i förskolan och att närvaron ökar med barnets ålder. Resultaten visar vidare att stadsdelsområde och stadsdel har viss betydelse för närvaron, men att det också finns variationer inom både stadsdelsområden och stadsdelar.

I rapporten finns fem rekommendationer:

- Etablera närvaro som en strategisk utvecklingsfråga inom förskolan.
- Säkerställ en systematisk uppföljning av barns närvaro och frånvaro på såväl enhets- som huvudmannanivå.
- Utveckla en samstämmighet i registrering av närvaro och frånvaro

Förskoleförvaltningen
Avdelningen för stadsövergripande utveckling

Kaplansbacken 10
Box 12278
102 27 Stockholm
Växel
Fax

https://start.stockholm/

- Genomför fördjupade analyser av omfattande frånvaro.
- Skapa rutiner för kontinuerliga och longitudinella uppföljningar av barns närvaro och frånvaro.

Bakgrund

Under 2026 ska förskolenämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna kartlägga och analysera närvaron i förskolan, på stadsövergripande nivå samt per stadsdelsnämndsområde. Denna redovisning presenterar analyser av närvarodata på stadsövergripande nivå.

Ärendet

Förskolenämnden ska verka för att öka antalet inskrivna barn och stärka närvaron i förskolan. Som en del av uppdraget ska nämnden, tillsammans med stadsdelsnämnderna, följa upp och analysera närvaron på ett systematiskt och jämförbart sätt, både lokalt och stadsövergripande.

I april delredovisade förskoleförvaltningen uppdraget genom delstudien *Oregelbunden närvaro i förskolan – möjliga orsaker och konsekvenser* (FÖF 2026/197). Rapporten *Barns närvaro i förskolan – samband med ålder, kön, stadsdel och område* utgör ett komplement till forskningsprojektet. Uppdraget slutredovisas i den bilagda rapporten. Studien har letts av Mia Heikkilä, professor i barn- och ungdomsvetenskap vid Stockholms universitet.

Syftet med studien är att beskriva barns inrapporterade närvaro i förskolan, samt undersöka eventuella samband mellan närvaro och sociodemografiska variabler i form av kön, ålder och geografisk tillhörighet (stadsdel och område).
Frågeställningarna är:

1) Vilka närvaromönster kan skönjas och hur relaterar dessa till barns kön, ålder, stadsdel och område?
2) Vilka profiler av närvaro kan urskiljas?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande utveckling. Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 9 november och funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 11 november 2026.

Förvaltningens redovisning

Förskoleförvaltningen sammanfattar här slutsatser från rapporten *Barns närvaro i förskolan – samband med ålder, kön, stadsdel och område*. För mer information om metod och resultat hänvisas till den bilagda rapporten.

Studien bygger på statistiska analyser av data från närvarosystemet Tempus, insamlade från samtliga elva stadsdelsförvaltningar. Underlaget omfattar anonymiserade uppgifter om 27 330 barn födda 2018–2023. Data samlades in i oktober 2024 och mars 2025.

Datafilerna gav information om barns

- närvaro (via förskolepersonalens dagliga ankomst- och hemgångsregistreringar)
- Frånvaro (via förskolepersonals och/eller vårdnadshavares frånvaroanmälningar)
- Schemastart och schemaslut (i de fall vårdnadshavare registrerat barns förväntade vistelsetider i förväg).

Vidare innehöll filerna uppgifter om för *placeringstart, placeringsslut* (i förekommande fall), *födelseår*, *kön*, *stadsdelstillhörighet* och *förskoletillhörighet.* Materialet ger en omfattande bild av barns inrapporterade närvaro. Det möjliggör analyser av sociodemografiska samband samt i viss utsträckning även följa mönster i barns närvaro över tid.

I analysen av närvaron ingår inte uppgifter om *placeringsstart*, *placeringsslut* och *schema*. Det beror dels på att uppgifterna inte bedömdes vara relevanta för studiens syfte, dels på att de ofta saknades. För att värna barnens anonymitet redovisar rapporten inte resultat för enskilda förskolor. Studien har etikprövats av Etikprövningsmyndigheten.

Rapportens resultat

Inledningsvis är det viktigt att notera att rapporten inte visar orsakssamband. Den beskriver inte heller hur faktorer som familjeförhållanden, vårdnadshavares arbetssituation, barns hälsa och trivsel, lokala organisatoriska förutsättningar eller förskolans kvalitet påverkar närvaron.

Resultaten bör tolkas med försiktighet, eftersom de kan ha påverkats av lokala rutiner, mänskliga fel och tekniska förutsättningar. De bör därför främst ses som en beskrivning av sannolika mönster i barns närvaro, snarare än som en exakt bild av närvaron i svenska förskolor generellt.

Närvaron är koncentrerad till förskolans undervisningstid

Analyserna visar sammantaget att den genomsnittliga närvaron i förskolan är god. De flesta barn är närvarande mellan klockan 09.00 och 16.00, vilket motsvarar den tid då förskolan vanligtvis bedriver undervisning. Nio av tio registrerade närvarostarter sker före klockan 09.00. Ungefär två tredjedelar av barnen lämnar förskolan

före klockan 16.00. Endast två procent av närvarohändelserna avslutas klockan 17.00.

Fyra närvaroprofiler

Rapporten identifierar fyra närvaroprofiler. Varje profil består av barn med liknande mönster för närvaro och frånvaro, samtidigt som mönstren skiljer sig från varandra.

Profil 1 – Barn i riskgrupp för frånvaro, med hög frånvaro och låg närvaro.
Profil 2 – Barn med oregelbunden närvaro, med genomsnittlig frånvaro och relativt låg närvaro.
Profil 3 – Barn med mycket hög frånvaro, med mycket hög frånvaro och mycket låg närvaro.
Profil 4 – Barn med regelbunden närvaro, med låg frånvaro och hög närvaro.

Fördelningen mellan profilerna ser ut enligt följande:

- **Profil 4** – 55,23 procent (15 096 barn) har regelbunden närvaro.
- **Profil 2** – 33,70 procent (9 212 barn) har oregelbunden närvaro.
- **Profil 1** – 9,93 procent (2 714 barn) tillhör riskgruppen för frånvaro.
- **Profil 3** – 1,13 procent (308 barn) har mycket hög frånvaro.

I närvaroprofil 3 finns barn med så hög frånvaro att det sannolikt är svårt för dem att ta del av undervisningen och ingå i förskolans sociala sammanhang. Dessa barn är i genomsnitt närvarande endast 17,5 timmar per vecka. Rapporten visar också att de sannolikt är planerade att närvara fler timmar. Samtidigt bör det noteras att gruppen omfattar ett relativt litet antal barn i staden.

Kön, ålder, stadsdels och område

I studien framkommer inga betydande skillnader mellan flickors och pojkars närvaromönster.

Studien visar att äldre barn är mer närvarande i förskolan än yngre barn. Variationerna inom åldersgrupperna är stora, men resultaten visar ett tydligt mönster där antalet närvarotimmar ökar med barnets ålder, samtidigt som antalet frånvarotimmar och frånvarohändelser minskar. Rapporten visar att skillnaden i genomsnittlig närvaro mellan de yngsta och äldsta barnen är drygt 30 timmar, vilket motsvarar 3,75 timmar per vecka. Den största ökningen i närvaro sker mellan barn i åldrarna 1–2 år och 2–3 år. En möjlig förklaring är att de yngsta barnen både har planerat kortare vistelsetider i förskolan och en lägre närvaro till följd av oplanerad frånvaro, exempelvis sjukdom.

Kungsholmen och Södermalm har flest inrapporterade närvarotimmar per barn, medan Skärholmen och Järva har lägst närvaro. Rapporten visar att skillnaden mellan det högsta och lägsta värdet är 30 timmar. Det innebär att barn i Skärholmen i genomsnitt vistas 3,75 timmar mindre per vecka i förskolan än barn på Kungsholmen och Södermalm. Även den inrapporterade frånvaron varierar mellan stadsdelsområden. Skärholmen har det högsta medelvärdet (141 timmar) och Norra innerstaden det lägsta (103 timmar).

Rapporten visar att antalet inrapporterade frånvarohändelser är ett mer tillförlitligt mått än antalet frånvarotimmar, eftersom beräkningen av frånvarotimmar påverkar jämförbarheten (se bilagan, s. 7). Mätt i antal frånvarohändelser har Bromma högst genomsnitt (4,2), medan Järva har lägst (3,2).

Rapporten visar två typer av låg närvaro. Den ena kännetecknas av ett högt antal frånvaroanmälningar, medan den andra innebär låg närvaro utan att antalet frånvaroanmälningar är högt. Det senare kan beskrivas som planerad låg närvaro, det vill säga barn som tillbringar färre timmar i förskolan. Dessa barn ingår i närvaroprofil 2. I denna närvaroprofil är barn bosatta i Järva och Norra innerstaden överrepresenterade.

Barn i närvaroprofil 2 har en genomsnittlig närvaro på 22,25 timmar per vecka. För de barn som har schemalagda tider motsvarar schemat i genomsnitt 27 timmar per vecka. Det innebär att dessa barn tillbringar mindre tid i förskolan, men att den lägre närvaron i huvudsak är planerad. Gruppen har också en överrepresentation av yngre barn.

Rapporten visar att Järva och Norra innerstaden är överrepresenterade i denna grupp. Det är noterbart eftersom områdena har olika socioekonomiska förutsättningar. Rapporten resonerar kring att detta kan bero på att det i båda områdena finns familjer med ett mindre behov av förskola, men av olika skäl. Exempel som lyfts fram är arbetslöshet, deltidsarbete, mer flexibla arbetstider eller att andra personer hämtar och lämnar barnet i förskolan. Sammantaget visar resultaten ett samband mellan planerad låg närvaro och låg *eller* hög socioekonomi.

Studien visar att det finns skillnader i närvaro mellan stadsdelsområden. Samtidigt förekommer betydande variationer mellan stadsdelar inom samma stadsdelsområde. Resultaten bör därför tolkas med försiktighet, och det finns skäl att vara

återhållsam med att dra långtgående slutsatser om geografiska skillnader i närvaro.

Avslutande rekommendationer
I rapporten framkommer fem rekommendationer utifrån studiens resultat. Läs mer om rekomendationerna på sidan 20 i bilagan:

- Etablera närvaro som en strategisk utvecklingsfråga inom förskolan.
- Säkerställ en systematisk uppföljning av barns närvaro och frånvaro på såväl enhets- som huvudmannanivå.
- Utveckla en samstämmighet i registrering av närvaro och frånvaro
- Genomför fördjupade analyser av omfattande frånvaro.
- Skapa rutiner för kontinuerliga och longitudinella uppföljningar av barns närvaro och frånvaro.

Rapporten visar sammantaget att arbetet med närvaro i förskolan behöver utvecklas. Fokus behöver breddas från att främst handla om registrering av närvaro och frånvaro till att vara en integrerad del av förskolans systematiska kvalitetsarbete. Syftet är att inte bara få kunskap om hur ofta barn är i förskolan, utan också att skapa bättre förutsättningar för att följa barns möjligheter till kontinuitet, delaktighet och en likvärdig utbildning.

Förskoleförvaltningens kommentar
I studien ingår inte analyser utifrån barnkonventionen. Förskoleförvaltningen vill därför belysa resultaten utifrån artikel 2 om alla barns lika värde och rättigheter samt artikel 28 om rätten till utbildning.

Utifrån dessa principer bedömer förskoleförvaltningen att det är viktigt att systematiskt analysera barns närvaro och genomföra fördjupade analyser av omfattande frånvaro. Utan sådana analyser finns en risk att barn i områden med generellt hög närvaro osynliggörs. Fördjupade analyser kan identifiera både barn med mycket hög frånvaro (profil 3) och barn i riskzonen för frånvaro (profil 2), vilket är viktigt för att stärka deras rätt till utbildning.

Gunilla Davidsson
Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Katarina Odén Ryhede
Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

1. Rapport *Barns närvaro i förskolan – samband med ålder, kön, stadsdel och område*

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, Förvaltningsdirektör	2026-11-03
Katarina Odén Ryhede, Avdelningschef	2026-11-03